

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Štěpána Výborného a soudců Karly Cháberové a Martina Bobáka ve věci

žalobce: **B. G.**

zastoupený advokátkou Mgr. Hanou Křenkovou
sídlem Vinohradská 2828/151, Praha

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 10. 2022, č. j. MV-14508-113/OAM-2022,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a průběh řízení před správním orgánem

1. Žalobce se podanou žalobou domáhá zrušení záznamu o usnesení ze dne 18. 10. 2022, č. j. MV-14508-113/OAM-2022, kterým žalovaný žalobci sdělil, že jeho žádost o prodloužení doby platnosti dlouhodobého víza a doby pobytu za účelem rodinným je nepřijatelná, neboť nebyl zaplacen správní poplatek za přijetí žádosti.

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

2. Soud zjistil ze správního spisu následující, pro věc podstatné zkušenosti.
3. Žalobce byl držitelem víza za účelem sloučení rodiny s platností do 15. 9. 2022.
4. Dne 14. 9. 2022 podal žalobce k žalovanému žádost o prodloužení doby platnosti dlouhodobého víza a doby pobytu za účelem sloučení rodiny (dále jen „**žádost**“). Žádost na příslušném tiskopisu byla podána prostřednictvím datové schránky právní zástupkyně žalobce. Správní poplatek za přijetí žádosti žalobce neuhradil.
5. V záznamu usnesení ze dne 18. 10. 2022 žalovaný uvedl, že přijetí žádosti podléhá dle položky 117A písm. d) sazebníku správních poplatků, který je přílohou zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o správních poplatcích**“), správnímu poplatku ve výši 1 000 Kč. Nezaplacením poplatku se žádost stala nepřijatelnou, řízení o žádosti tedy nebylo zahájeno a na žádost se hledí, jako by nebyla podána.

II. Obsah žaloby

6. Žalobce pokládá napadené rozhodnutí za nesprávné a rozporné s právními předpisy.
7. Správní poplatek se dle žalobce zpravidla hradí kolkovou známkou při osobním podání. V případě žalobce však osobní podání žádosti nepřipadalo v úvahu, jelikož mu bylo při pokusu o objednání na pracoviště žalovaného sděleno, že jej lze objednat nejbližší na listopad 2022. Doba platnosti žalobcova pobytového oprávnění však měla skončit již v září 2022. Proto žalobce na doporučení klientského centra pro poskytování informací cizincům odboru azylové a migrační politiky přikročil k podání žádosti prostřednictvím datové schránky.
8. Žalobce po podání žádosti vyčkával, až ho žalovaný vyzve k zaplacení správního poplatku. Žalobce neměl jinou možnost zjistit, že potřebné platební údaje k úhradě poplatku, neboť mu není znám ani variabilní symbol ani číslo účtu žalovaného. Žalovaný údaje nikde neuvádí a nezaslal žalobci výzvu k zaplacení poplatku dle § 5 odst. 2 zákona o správních poplatcích. Žalobci tak bylo znemožněno řádně zaplatit správní poplatek.
9. Žalovaný dle žalobce postupoval v rozporu se základními zásadami správního řízení, neboť zasáhl do práv, jež žalobce nabyt v dobré víře, a také do jeho oprávněných zájmů, navíc zcela na rámec podmínek stanovených zákonem, čímž zároveň porušil zásadu legality, tedy postupoval v rozporu se zákonem a uplatňoval svou pravomoc mimo rozsah mu svěřený. Žalovaným přijaté řešení neodpovídá okolnostem daného případu za současné absence veřejného zájmu, který by takové usnesení ospravedlňoval.
10. Žalovaný se ani náznakem nezabýval dopadem rozhodnutí do rodinného života žalobce, ačkoliv k tomu byl povinen, protože na území České republiky pobývá též žalobcova manželka. Žalobce bude v důsledku napadeného rozhodnutí zřejmě nucen vycestovat z České republiky, čímž by došlo k narušení vazeb mezi manželi. Vycestování rodiny do domovského státu není z důvodu studia manželky možné.

III. Vyjádření žalovaného

11. Žalovaný ve vyjádření k žalobě upozornil, že všechna jeho pracoviště lze navštívit i bez předchozího objednání, a to v jejich úředních hodinách. Objednání cizinci jsou odbavováni přednostně, nikoliv výlučně. Informace je zveřejněna na internetových stránkách žalovaného.

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

12. Žalovaný prověřil záznamy ze své objednávací a informační linky (974 801 801), načež zjistil, že z telefonního čísla žalobce (uvedeného v žádosti) jej nikdo nekontaktoval. Žalovaný nezaznamenal ani žádný telefonát z čísla advokátní kanceláře zastupující žalobce, který by se žalobce týkal, s výjimkou hovoru ze dne 20. 10. 2022. Žalovaný se tedy obává, že telefonát stran objednání se k podání žádosti do dne 15. 9. 2022 neproběhl tak, jak žalobce popsal. Pokud vůbec proběhl. Je krajně nepravděpodobné, že by byl žalobci nabídnut termín až na listopad, lze pochybovat i o doporučení podání žádosti prostřednictvím datové schránky.
13. Žalovaný poukázal na dataci plné moci udělené žalobcem jeho právní zástupkyni (13. 9. 2022) a samotné žádosti (14. 9. 2022). Pokud žalobce nechává podání své žádosti na poslední chvíli, nemůže se divit, že k osobnímu podání žádosti na druhý den se již nepůjde objednat.
14. Dle žalovaného obsahuje zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o pobytu cizinců**“), pokud jde o žádost o udělení dlouhodobého víza nebo žádosti o prodloužení doby platnosti a doby pobytu, zvláštní úpravu oproti zákonu o správních poplatcích. Poplatek musí být uhrazen již s podáním žádosti, jinak se na žádost hledí, jako by nebyla podána. Na rozdíl od obecné úpravy správního řízení a zákona o správních poplatcích tedy podáním žádosti nedochází k zahájení řízení, pokud nebyl uhrazen správní poplatek. Tím je vyloučen postup dle § 5 odst. 2 a 4 zákona o správních poplatcích (tj. výzva k úhradě poplatku a zastavení řízení v případě jeho nezaplacení). Žalovaný dále připomněl, že smyslem institutu nepřijatelnosti žádosti je zefektivnění řízení o žádostech trpících závažnými a zcela zjevnými nedostatky. Dokládá to citacemi z důvodové zprávy k novele zákona o pobytu cizinců – zákonu č. 222/2017 Sb.
15. Žalovaný míní, že nemohl zasáhnout do žalobcova práva nabytého v dobré víře, poněvadž žalobce žádné právo nenabyl.
16. Pokud jde o hodnocení zásahu do soukromého a rodinného života, tak takové hodnocení lze provádět pouze v případě, že byla žádost řádně podána a je o ní meritorně rozhodováno, což nebyl případ žalobce. Navíc žalobce do žaloby ani žádné konkrétní negativní dopady usnesení neuvedl. Nadto ani věcně nedochází k zásahu do soukromého a rodinného života žalobce, protože žalobce se svou manželkou již dříve žili po delší dobu odděleně. A žalobce pobývá na území České republiky jen velmi krátce.

IV. Replika žalobce

17. K lustraci telefonních hovorů žalobce podotkl, že žalovaný neuvedl, za jaké období prozkoumával záznamy z objednávací a informační linky. Žalobce se na linku obrátil v září 2022 prostřednictvím zastupující advokátní kanceláře, která se specializuje na právní pomoc cizincům.
18. Po obdržení vyjádření žalovaného se žalobcova právní zástupkyně obrátila na předmětnou infolinku znovu dne 15. 11. 2022 přibližně ve 12:02 z telefonního čísla XXX XXX XXX, načež bylo opakovaně ze strany žalovaného potvrzeno, že podání lze podat i prostřednictvím datové schránky a osobní podání není nutné. Nebyla však poučena o tom, že takové podání vede k údajné nepřijatelnosti žádosti z důvodu nezaplacení správního poplatku. K tomu žalobce odkázal na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 10. 1.

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

2018, č. j. 10 A 196/2017-56, ve kterém soud uvedl, že se účastník řízení může spoléhat na správnost poučení ze strany správního orgánu z titulu legitimního očekávání.

19. Pokud jde o kritiku, že žalobce nechal podání žádosti na poslední chvíli, má žalobce za to, že ho zákon neomezuje v možnosti podat žádost v poslední den doby platnosti dlouhodobého víza prostřednictvím datové schránky.
20. K žalovaným tvrzenému vyloučení postupu dle § 5 odst. 2 a 4 zákona o správních poplatcích žalobce sdělil, že bylo v jeho zájmu zaplatit správní poplatek, této povinnosti se žádným způsobem nebránil. Pouze mu do dnešního dne nebylo sděleno, jakým způsobem má poplatek uhradit v případě podání žádosti datovou schránkou.
21. Podle žalobce nelze ani z důvodové zprávy k novele zákona o pobytu cizinců dovodit, že správní poplatek musí být zaplacen ihned při podání žádosti. Nepřijatelnost žádosti dle důvodové zprávy nastává, pokud nedojde k zaplacení poplatku za podání, nikoliv při podání žádosti. Tedy pouze pokud nedojde k zaplacení po lhůtě dle § 5 odst. 2 a 5 zákona o správních poplatcích, případně vůbec, nebo v případě, že by žadatel s podáním žádosti výslovně prohlásil, že poplatek nezplatí. Nadto zákon o pobytu cizinců nestanoví žádná zvláštní pravidla pro zaplacení správního poplatku, respektive pro okamžik splatnosti poplatku; proto je na místě použít obecnou úpravu zákona o správních poplatcích.
22. Pokud žalovaný nevyzval žalobce k zaplacení poplatku, tak jak to činí v případech jiných klientů zastupovaných právní zástupkyní žalobce, porušil tím zásadu legitimního očekávání a zákaz překvapivých rozhodnutí.

V. Duplika žalovaného a její doplnění

23. Žalovaný uvedl, že prohledal záznamy příchozích hovorů 60 dnů zpětně. Měl přitom k dispozici pouze veřejně dostupné číslo advokátní kanceláře a číslo žalobce samotného. Pokud jde o hovory uskutečněné z telefonního čísla XXX XXX XXX, žalovaný potvrdil, že z něj byla v září roku 2022 kontaktována jeho objednávací a informační linka takřka denně. Ke dni podání dupliky (prosinec 2022) však již nemůže zajistit nahrávky hovorů, neboť již byly vymazány. Záznamy hovorů ze dne 15. 11. 2022 však k dispozici dosud má, proto je navrhuje provést před soudem jako důkaz.
24. Žalovaný dále zdůraznil, že jeho informační telefonní linka slouží toliko k zodpovídání otázek obecného charakteru týkajících se zákona o pobytu cizinců či aplikační praxe. Kvalita a rozsah odpovědi se vždy odvíjí od formulace otázky. Tazatel nemůže očekávat, že bude nad rámec položené otázky upozorněn na všechny myslitelné eventuality a souvislosti, které v dotazovaném případě mohou nastat. Informační linka neslouží k poskytování právních rad.
25. Z nahrávky hovoru ze dne 15. 11. 2022 je dle žalovaného patrné, že pracovník infolinky sdělil, že žádost není potřeba podávat osobně či ji na pracovišti potvrzovat. Pracovník nemohl odpovědět nad rámec otázky, například upozornit na nutnost uhrazení správního poplatku, už proto, že ne každá žádost o prodloužení doby platnosti a doby pobytu na dlouhodobé vízum podléhá správnímu poplatku. Nadto je s podivem, že advokátní kancelář hledá nejprve právní radu u informační linky a následně ji viní z poskytování neúplných informací.
26. Žalobcem odkazovaný rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 10. 1. 2018, č. j. 10 A 196/2017-86, podle žalovaného není přílehlavý k nyní projednávané věci. Judikát řešil situaci, kdy došlo k poskytnutí nesprávné informace pracovníkem správního orgánu při Shodu s prvopisem potvrzuje X.

osobní návštěvě. Žalobci oproti tomu byla poskytnuta pravdivá informace, a to prostřednictvím informační telefonní linky.

27. Právo na přiměřené poučení dle § 4 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**správní řád**“) dle žalovaného nemohlo být v posuzovaném případě aplikováno, neboť se váže k určitému úkonu prováděnému správním orgánem. V daném případě se však o žádný úkon nejednalo.
28. Žalovaný nezpochybňuje právo žalobce podat žádost jakýmkoliv způsobem, třeba i v poslední den lhůty. Pouze upozornil, že se žalobce nemůže divit, pokud nezíská vhodný termín pro osobní podání žádosti, pokud se k němu objednává krátce před koncem platnosti svého víza.
29. Výklad žalobce, že žádost může být v případě podání datovou schránkou vyhodnocena jako nepřijatelná pro nezaplacení správního poplatku jen tehdy, pokud cizinec výslovně projeví vůli poplatek nezaplatit, nemá dle žalovaného žádnou oporu v zákoně. Pokud by byl žalovaný povinen vyzývat žadatele k zaplacení poplatku, postrádala by celá úprava nepřijatelnosti žádosti smysl.
30. Poukaz na postup žalovaného v jiných případech klientů jeho právní zástupkyně dle žalovaného není na místě, neboť se v obou případech jednalo o žádosti o prodloužení doby platnosti zaměstnanecké karty. Jedná se tedy o zcela odlišné situace.
31. V doplnění dupliky žalovaný dodal, že si je vědom nemožnosti uhradit správní poplatek kolkovou známkou v případě podání žádosti prostřednictvím datové schránky, proto v takovém případě žádost o prodloužení doby platnosti a doby pobytu na dlouhodobé vízum nevyhodnocuje jako nepřijatelnou, je-li mu doručena do datové schránky společně s žádostí o sdělení platebních údajů pro úhradu správního poplatku, za předpokladu, že žadatel není od úhrady osvobozen. Dle žalovaného není možné sdělovat platební údaje předem, neboť před přiřazením spisové značky žádosti nelze vytvořit pro žalobce jedinečný identifikátor platby (variabilní symbol).

VI. Vyjádření žalobce k duplice

32. K telefonátu na infolinku žalovaného ze září 2022 žalobce upřesnil, že se na ni původně obracel za účelem objednání se k osobnímu podání žádosti.
33. Žalobce připomněl, že žalovaný v doplnění dupliky uvedl, že v případech, kdy zákon s neuhrazením správního poplatku při podání žádosti spojuje její nepřijatelnost (např. § 169h odst. 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců), je třeba, aby žadatel současně s žádostí také projevil vůli správní poplatek uhradit. Oproti tomu ale v duplice žalovaný na adresu ustanovení § 169h odst. 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců uvedl, že „*O odhodlání (vůli) žadatele správní poplatek zaplatit nebo ne, se v tomto ustanovení neříká.*“ Žalobce souhlasí, že dané ustanovení nutnost projevit vůli poplatek zaplatit či nezaplatit nepředepisuje.
34. Dle žalobce není na místě činit paralelu mezi jeho případem a případem, kdy žádost není podávána osobně za situace, kdy zákon osobní podání žádosti předepisuje. V žalobcově případě zákon připouští podání žádosti mimo osobní návštěvu pracoviště žalovaného, nedomáhal se tedy žádného zvláštního postupu.
35. Žalobce v postupu žalovaného shledává nepřipustně formalistický přístup.

VII. Posouzení žaloby Městským soudem v Praze

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

36. Soud dle § 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**soudní řád správní**“), přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v rozsahu žalobou tvrzených bodů nezákonnosti, kterými je vázán, podle skutkového a právního stavu ke dni vydání žalobou napadeného rozhodnutí, a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
37. Soud o věci rozhodl bez nařízení ústního jednání v souladu s § 51 odst. 1 soudního řádu správního, neboť účastníci s takovým postupem souhlasili.
38. Soud v první řadě uvádí, že napadené rozhodnutí nespadá pod kompetenční výluky ze soudního přezkumu dle § 70 písm. a) soudního řádu správního. Napadeným rozhodnutím byl žalobce dle § 169h odst. 5 zákona o pobytu cizinců vyrozuměn o tom, že správní řízení nebylo zahájeno a s žádostí bylo naloženo, jako by nebyla podána. Tímto správním aktem bylo závazně rozhodnuto o právu žalobce na přístup ke správnímu orgánu, a proto se jedná o rozhodnutí podléhající přezkumu ve správním soudnictví na základě správní žaloby podle § 65 odst. 1 soudního řádu správního (viz též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 6. 2018, č. j. 1 Azs 26/2018-37).
39. Podstatou sporu mezi žalobcem a žalovaným je otázka, zda žalovaný byl povinen před vydáním napadeného rozhodnutí zaslat žalobci výzvu k zaplacení správního poplatku podle § 5 odst. 2 zákona o správních poplatcích.
40. Podle § 5 odst. 2 zákona o správních poplatcích *„poplatky stanovené v sazebníku pevnou částkou jsou splatné buď při přijetí podání nebo později, vždy však před provedením úkonu, a to podle jeho vymezení v jednotlivých položkách sazebníku, nestanoví-li sazebník jinak. Nezaplatí-li poplatník poplatek v této lhůtě, vyzve ho správní úřad, aby tak učinil ve lhůtě do 15 dnů ode dne, který následuje po doručení výzvy k zaplacení poplatku, která je rozhodnutím podle zvláštního právního předpisu upravujícího správu daní. Ve výzvě k zaplacení poplatku správní úřad zároveň upozorní poplatníka na důsledky nezaplacení poplatku. Proti výzvě k zaplacení poplatku lze podat odvolání ve lhůtě do 15 dnů ode dne, který následuje po jejím doručení.“*
41. Podle § 169h odst. 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců *„žádost o udělení dlouhodobého víza a žádost o prodloužení doby platnosti dlouhodobého víza a doby pobytu na území na toto vízum je dále nepřijatelná, jestliže nebyl zaplacen správní poplatek za přijetí žádosti,*
42. Podle § 169h odst. 5 zákona o pobytu cizinců: *„Nepřijatelnost žádosti zjišťuje u žádosti podané na zastupitelském úřadu zastupitelský úřad a u žádosti podané ministerstvu ministerstvo. Je-li žádost nepřijatelná, řízení není zahájeno a na žádost se hledí, jako by nebyla podána; tuto skutečnost ministerstvo nebo zastupitelský úřad cizinci písemně sdělí včetně důvodu nepřijatelnosti, učiní o ní usnesení do spisu a vrátí tiskopis žádosti, veškeré předložené doklady a správní poplatek, pokud byl uhrazen. Nepodá-li cizinec žádost osobně, ač je k tomu podle tohoto zákona povinen, postupuje se obdobně podle věty druhé.*
43. Soud předně uvádí, že bere za nesporné, že zákon o pobytu cizinců nepředepisoval nutnost podat předmětnou žádost osobně. Žádost tak mohla být podána prostřednictvím datové schránky jakožto jednoho ze způsobů podání. Ostatně forma podání nebyla důvodem nepřijatelnosti žádosti, tímto důvodem bylo nezaplacení správního poplatku.
44. Soud dále dává za pravdu žalobci, že § 169h zákona o pobytu cizinců ani jiné ustanovení zákona o pobytu cizinců neobsahuje ucelenou zvláštní úpravu splatnosti či hrazení správních poplatků. Zákon o pobytu cizinců mlčí o tom, kdy je správní poplatek splatný a v jaké lhůtě může být zaplacen nejpozději. Soud přitom míní, že nezaplacení správního Shodu s prvopisem potvrzuje X.

poplatku lze sankcionovat nepřijatelností žádosti jedině v případě, že správní poplatek byl splatný a měl být uhrazen. Uvedené však neznamená, že žalovaný byl povinen žalobce vyzývat k zaplacení správního poplatku.

45. Ustanovení § 5 odst. 2 tohoto zákona o správních poplatcích stanoví, že poplatek je zásadně splatný při přijetí podání nebo později, vždy však před provedením úkonu dle jednotlivých položek sazebníku s tím, že sazebník může stanovit pravidlo jiné. Takto podle položky 117 písm. d) sazebníku, který je přílohou zákona o správních poplatcích, se poplatek platí za „*přijetí žádosti o prodloužení doby pobytu na vízum k pobytu nad 90 dnů*“. Přijetí žádosti je tedy tím úkonem, před jehož provedením musí být poplatek zaplacen. Tomu odpovídá i úprava nepřijatelnosti žádosti v zákoně o pobytu cizinců, podle které správní orgán (žalovaný) nemůže přijmout žádost, pokud není zaplacen správní poplatek, a proto ani nemůže zahájit řízení, jak předpokládá obecná úprava ve správním řádu (srov. § 44 odst. 1 správního řádu). Zákon o pobytu cizinců i sazebník správních poplatků tedy předjímají, že zaplacení správního poplatku je spjato již s přijetím žádosti, takže poplatek musí být uhrazen spolu s jejím podáním, jinak žádost nebude přijata.
46. Soud nepopírá, že § 5 odst. 2 věta druhá zákona o správních poplatcích připouští možnost pozdějšího zaplacení poplatku na výzvu správního orgánu. Ustanovení § 5 zákona o správních poplatcích však nelze vykládat izolovaně, nýbrž s přihlédnutím k podstatě a smyslu institutu nepřijatelnosti žádosti podle zákona o pobytu cizinců.
47. Dle důvodové zprávy k zákonu č. 222/2017 Sb., který institut nepřijatelnosti do zákona o pobytu cizinců zavedl, bylo účelem zavedení institutu nepřijatelnosti žádosti „*především zefektivnit řízení v případech, kdy je zjevné, že žádost v podobě, v jaké byla podána, nemůže být z formálního hlediska úspěšná*“. S ohledem na důvody nepřijatelnosti dle § 169h lze shrnout, že se jedná o nesplnění takových náležitostí žádosti, na jejichž splnění je třeba v zásadě bezpodmínečně trvat, neboť bez nich žádost nelze projednat. Zákon u těchto náležitostí nutí žadatele ke zvýšené aktivitě a pozornosti. Žadatel se tedy dle soudu nemůže spoléhat na to, že bude správním orgánem vyzván k odstranění (taxativně vyjmenovaných) vad žádosti, jak to předpokládá obecná právní úprava ve správním řádu, neboť se jedná o vady, které způsobí, že řízení vůbec není zahájeno. Stanovením odchýlného režimu dle soudu zákonodárce sledoval záměr, aby byla žádost správnímu orgánu doručena v takové podobě, aby na jejím základě mohlo být zahájeno řízení a věc mohla být co nejrychleji meritorně rozhodnuta.
48. Na výše uvedených závěrech dle mínění soudu ničeho nemění ani skutečnost, že důvodová zpráva k zákonu č. 222/2017 Sb. mluví ve vztahu k § 169h odst. 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců o záměru „*zefektivnit řízení o žádostech, která jsou podmíněna správním poplatkem za přijetí žádosti, v případech, kdy cizinec tento správní poplatek nezaplatí*“. Zvolená formulace neznačí, že by zákonodárce počítal s možností pozdější úhrady poplatku na dodatečnou výzvu učiněnou správním orgánem, naopak dle soudu tato formulace znamená, že správní poplatek musí být uhrazen již za samotné přijetí žádosti (viz výše).
49. Soud tedy dává za pravdu žalovanému, že pokud by vyslovení nepřijatelnosti žádosti mělo předcházet zaslání výzvy dle § 5 odst. 2 zákona o správních poplatcích, byl by tím popřen smysl institutu nepřijatelnosti žádosti.
50. Ve prospěch názoru žalovaného svědčí také systematika ustanovení § 5 zákona o správních poplatcích. Ustanovení § 5 odst. 2 věty druhé zákona o správních poplatcích popisuje jeden Shodu s prvopisem potvrzuje X.

z kroků v rámci postupu správního orgánu, jehož výsledkem je dle § 5 odst. 4 téhož zákona buď provedení úkonu v případě zaplacení poplatku, anebo zastavení řízení v případě jeho nezaplacení. Zastavit lze z povahy věci pouze řízení, které bylo zahájeno. Jedná se tedy o jiný postup, než je posuzování nepřijatelnosti žádosti dle § 169h zákona o pobytu cizinců, neboť v tomto případě k zahájení řízení vůbec nedojde.

51. Žalobce v žalobě dále tvrdí, že z důvodu nezaslání výzvy dle § 5 odst. 2 zákona o správních poplatcích neměl žádnou možnost správní poplatek zaplatit. Soud však toto tvrzení nepovažuje za pravdivé. Platba převodem na účet nepředstavuje jediný možný způsob, jakým lze hradit správní poplatky. Kromě zaplacení poplatku při osobním podání žádosti lze poplatek uhradit také pomocí kolkových známek. Jakkoli je soud srozuměn se skutečností, že při podání žádosti prostřednictvím datové zprávy nelze kolkové známky k žádosti připojit, nic to nemění na skutečnosti, že v tomto podání může žadatel jednoznačně projevit vůli zaplatit správní poplatek. Žalobce však nic takového neučinil, a to ani po podání žádosti. Dle soudu mohl i následně iniciovat u žalovaného sdělení údajů pro bezhotovostní platbu, případně samostatným podáním (obsahujícím vylepené kolkové známky) deklarovat zaplacení správního poplatku za podanou žádost. K tomu soud připomíná, že od doby podání žádosti do vydání nyní napadeného rozhodnutí uběhl více jak měsíc, během kterého mohl žalobce učinit jakýkoli úkon, jímž by dal najevo alespoň vůli správní poplatek zaplatit. Pokud tak neučinil, nemůže se nyní dovolávat skutečnosti, že jej žalovaný k zaplacení správního poplatku výslovně nevyzval. Bylo jeho povinností správní poplatek uhradit již při podání žádosti.
52. Jestliže žalobce tvrdí, že jej žalovaný měl uvést v omyl, neboť ho výslovně neupozornil na komplikace s placením poplatku, tak ani uvedenou námitku soud neshledal důvodnou. Žalobce předně netvrdí, že by se dotazoval na možnost hrazení poplatku. Žalobce toliko uvedl, že mu žalovaný potvrdil možnost podání žádosti prostřednictvím datové schránky, což však žalovaný ani v nyní vedeném řízení nerozporuje. Proto také žalobcem odkazovaný rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 10. 1. 2018, č. j. 10 A 196/2017-56, není přílehlavý k nyní projednávanému případu, neboť se týkal situace, kdy byla žadateli ze strany správního orgánu sdělena nepravdivá informace. Soud navíc ve shodě se žalovaným podotýká, že žádost o prodloužení platnosti dlouhodobého víza a doby pobytu za účelem rodinným nemusí být nutně spojena s poplatkovou povinností. Žalobcova tvrzení tedy nenasvědčují ani tomu, že by mu bylo ze strany žalovaného poskytnuto poučení neúplné či zavádějící.
53. Soud pak neshledal relevantními pro posouzení žaloby žalobcova tvrzení ohledně obsahu hovorů vedených po vydání žalobou napadeného rozhodnutí, tj. především 15. 11. 2022. Soud předně podotýká, že vychází ze skutkového stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 soudního řádu správního). Hovory uskutečněné po vydání žalobou napadeného rozhodnutí tedy ze své podstaty nemohou být pro posouzení žaloby významné. A nadto soud podotýká, že ani žalobce netvrdí, že by v těchto hovorech měl být ujištěn o tom, že při podání žádosti prostřednictvím datové zprávy bude následně vyzván k zaplacení soudního poplatku, což představuje gros právního posouzení žaloby. Soud tedy neshledal za důvodné provádět jakékoli dokazování dotčenýmihovory.
54. Pokud jde o žalobcem vzpomínaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 1. 2005, č. j. 2 Azs 252/2004-93, soud souhlasí se žalovaným, že ani ten nepřiléhá na nyní projednávanou věc. Příklad řešený Nejvyšším správním soudem vůbec nesouvisel s institutem nepřijatelnosti žádosti, žaloba byla podána proti rozhodnutí o zastavení řízení. Shodu s prvopisem potvrzuje X.

Institut nepřijatelnosti v době rozhodování soudu ještě nebyl součástí zákona o pobytu cizinců. Soud navíc dodává, že nezaplacení správního poplatku nebylo před novelou provedenou zákonem č. 222/2017 Sb. ani důvodem nepřipustnosti žádosti (obdobného institutu, který byl novelou nahrazen nepřijatelností).

55. K námitce přepjatého formalismu soud v první řadě podotýká, že ji žalobce vznesl až po lhůtě určené k podání žaloby. Nadto soud výklad žalovaného neshledal přepjatě formalistickým, neboť žalovaný rozhodl v souladu se smyslem a účelem institutu nepřijatelnosti žádosti. Žalobce si musel být vědom nebezpečí, že vzhledem ke zvolenému způsobu podání žádosti správní poplatek nebude uhrazen k poslednímu dni, kdy mohl o prodloužení pobytu požádat. V takovém případě bylo namístě, aby alespoň projevil vůli poplatek zaplatit a požádal o sdělení platebních údajů. A to výslovně, nikoliv pouze implicitně tím, že podal žádost. Žalovaný ostatně uvedl, že by v takovém případě žádost přijal.
56. Soud dále posuzoval námitku neposouzení přiměřenosti dopadu napadeného rozhodnutí do rodinného života žalobce.
57. Podle § 174a odst. 1 zákona o pobytu cizinců platí, že *„při posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí podle tohoto zákona správní orgán zohlední zejména závažnost nebo druh protiprávního jednání cizince, délku pobytu cizince na území, jeho věk, zdravotní stav, povahu a pevnost rodinných vztahů, ekonomické poměry, společenské a kulturní vazby navázané na území a intenzitu vazeb ke státu, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ke státu jeho posledního trvalého bydliště. Účastník řízení je povinen v rámci řízení poskytnout ministerstvu veškeré relevantní informace potřebné k posouzení přiměřenosti vydaného rozhodnutí.“* Podle § 174a odst. 3 téhož zákona pak platí, že *„přiměřenost dopadů rozhodnutí podle tohoto zákona správní orgán posuzuje pouze v případech, kdy to tento zákon stanoví.“*
58. Soud předně zdůrazňuje, že pro usnesení o nepřijatelnosti žádosti zákon o pobytu cizinců nestanovuje povinnost posouzení dopadů rozhodnutí do rodinného a soukromého života. A také v judikatuře správních soudů převažuje názor, že posuzování přiměřenosti dopadu rozhodnutí zásadně nepřichází v úvahu u procesních rozhodnutí. Tento závěr učinil například Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 7. 1. 2022, č. j. 8 Azs 314/2019-41, ve vztahu k rozhodnutí o zastavení řízení z důvodu opožděného podání žádosti. V citovaném rozhodnutí Nejvyšší správní soud uvedl, že *„pokud nejsou splněny podmínky projednání žádosti (například z důvodu, že žádost nebyla podána včas a nebyly prokázány důvody nezávislé na vůli cizince, které vely k opožděnému podání žádosti), nemá správní orgán jinou možnost než řízení zastavit. Dodržení závazků vyplývajících z čl. 8 Úmluvy je zajištěno tím, že posouzení přiměřenosti dopadu do soukromého a rodinného života cizince je vyžadováno v rámci rozhodování o případném uložení správního vyhoštění.“* Soud má za to, že daný závěr lze vztáhnout i na rozhodnutí o nepřijatelnosti žádosti z důvodu nezaplacení správního poplatku, neboť v obou případech nedochází k meritornímu posouzení žádosti. V případě rozhodnutí o nepřijatelnosti žádosti nadto není vůbec řízení zahájeno, takže o to spíše není dán prostor pro posouzení dopadu rozhodnutí do rodinného a soukromého života žadatele.
59. Soud pro úplnost uvádí, že žalobce v žalobě pouze uvedl, že vlivem rozhodnutí může dojít k narušení vazeb s jeho manželkou, jejíž vycestování zpět do země původu není možné z důvodu studia. Žalobce však ani před soudem neuvedl, že by jeho manželka byla na jeho

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

pobytu závislá, ani z jakého důvodu není jejich odloučení možné, přestože v nedávné době byli odloučeni po dobu několika měsíců. Za dané situace tedy soud neshledal uvedenou námitkou důvodnou.

60. Žalobce dále namítal porušení základních zásad činnosti správních orgánů. Soud konstatuje, že námitky byly formulovány toliko obecně bez bližší specifikace, v čem konkrétně mělo porušení zásad spočívat. Žalobce neuvedl, do kterých jeho v dobré víře nabytých práv či oprávněných zájmů mělo být zasaženo, jaký veřejný zájem měl být porušen či v čem žalovaným přijaté řešení neodpovídalo danému případu. Soud pak neshledal, že by žalovaný rozhodl v rozporu se zákonem či že by překročil svou pravomoc. Pokud jde o porušení zásady legitimního očekávání, žalobce neuvedl žádný obdobný konkrétní případ týkající se nepřijatelnosti žádosti, ve kterém by žalovaný postupoval odlišně od nyní posuzovaného případu; poukaz na řízení o žádostech, u nichž zákon nestanoví sankci nepřijatelnosti za nezaplacení správního poplatku, není pro účely prokázání porušení legitimního očekávání případný. K obecně formulované námitce tedy soud obdobně obecně odpovídá, že porušení žalobcem vyjmenovaných zásad v daném případě neshledal, a námitku tudíž nemá za důvodnou.

VIII. Závěr

61. Žalobce se svými námitkami tedy neuspěl. Jelikož v řízení o žalobě nevyšly najevo žádné vady, k nimž by bylo nutno přihlížet z úřední povinnosti, městský soud žalobu zamítl jako nedůvodnou.
62. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s § 60 soudního řádu správního. Žalobce neměl ve věci úspěch, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení; žalovanému pak v řízení o žalobě nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 soudního řádu správního a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

Praha 31. ledna 2023

JUDr. PhDr. Štěpán Výborný, Ph.D. v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje X.